

Dizajn kalendara

Buterin, Nika

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Graphic Arts / Sveučilište u Zagrebu, Grafički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:216:014030>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-28**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Graphic Arts Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET ZAGREB

ZAVRŠNI RAD

Nika Buterin

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET ZAGREB

ZAVRŠNI RAD

DIZAJN KALENDARA

Mentor:

izv. prof. dr. art Vanda Jurković

Student:

Nika Buterin

Zagreb, 2022.

SAŽETAK

Kalendar je neophodan alat za funkcioniranje društva, a cilj ovoga završnog rada je dizajniranje jednog. Ideja je dizajnirati zanimljivo ilustriran kalendar koji privlači mladu publiku. Također, ovaj kalendar namijenjen je da se koristi u dekorativne svrhe u osobnim prostorima. Teorijski dio obuhvaća značenje ilustracija, povijest ilustracije i njenu podjelu zatim, povijest hrvatskog kalendara i njegove podjele, te ostale pojmove. U praktičnom dijelu je objašnjeno kako su se uz pomoć asocijacija izrađivale ilustracije te je prezentirano svih dvanaest ilustracija, korištene boje te na kraju cjelokupni kalendar i tipografija.

Ključne riječi: dizajn, načela, ilustracija, kalendar, tipografija, boje

ABSTRACT

A calendar is a necessary tool for the functioning of society, and the goal of this thesis is to design one. The idea is to design an interesting illustrated calendar that attracts a young audience. Moreover, this calendar is intended to be used for decorative purposes in private spaces. The theoretical part includes the meaning of illustration, the history of illustration and its division, the history of the Croatian calendar and its divisions, and other terms. In the practical part it is explained how illustrations were made with the help of associations, and all 12 illustrations, the colors used, and finally the entire calendar and typography are presented.

Key Words: Design, Principles, Illustration, Calendar, Typography, Colours

SADRŽAJ

1. UVOD

1.1 Izbor teme završnog rada..... 1

2. ILUSTRACIJA 2

3.1. Ilustracije na modernim grafičkim proizvodima..... 3

4. KALENDAR KAO MODERNI GRAFIČKI PROIZVOD 4

4.1. Što je kalendar? 4

4.2. Povijest hrvatskog kalendara 4

4.3. Dizajnerski kalendar i osmišljavanje koncepta 6

4.4. Odabir vrste kalendara 8

4.5. Kalendari na tržištu..... 8

4.6. Razlika digitalnog i papirnatog kalendara 11

5. PRAKTIČNI DIO..... 12

5.1. Osmišljavanje koncepta kalendara 13

5.2. Odabir programa i alata za izradu ilustracija 13

5.3. Ilustriranje kalendara i odabrane boje..... 14

5.4. Dodavanje kalendara ilustracijama i odabrana tipografija 28

5.5. Prikaz kalendara kao zidnog postera..... 32

6. ZAKLJUČAK..... 33

7. LITERATURA 35

1. UVOD

1.1 Izbor teme završnog rada

Kalendar je raspored dana, tjedana i mjeseci u godini koji tisućama godina sve do danas brojnim civilizacijama pomagao pri organizaciji vremena. Kalendare koristimo kako bismo bili produktivni te kako bismo popratili važne događaje, sastanke i ostale dane. Od nastanka kalendara razvijali su se brojni tipovi kalendara, a kalendar kojeg danas poznajemo i koristimo, zove se gregorijanski i njegova upotreba se ne razlikuje previše od one koja se koristila prije tisuću godina. [1]

Postoje razne vrste kalendara kao što su stolni, džepni i zidni kalendari. U današnjem svijetu, vrlo je popularno korištenje kalendara u tehnološkom obliku, no i dalje postoje mnogi razlozi zašto neki ljudi preferiraju kalendare u fizičkom papirnatom. Cilj ovoga završnog rada je napraviti usporedbu dizajniranog papirnato kalendara sa digitalnim kako bi se uočile razlike, ali i otkrile prednosti papirnato kalendara čime bi se motivirala potrošačeva želja za njegovom upotrebom. Također, u radu će se razmotriti i uspješni kalendari na tržištu kako bi se upoznali sa konkurentima i mogućnostima kalendara.

2. ILUSTRACIJA

„Ilustracija je slikovno tumačenje, objašnjenje ili ukrašavanje teksta u knjizi, časopisu, novinama, promidžbenim publikacijama (slika, crtež, skica, fotografija).“ [6] Ilustracija dolazi od latinske riječi *illustrare* što znači učiniti svijetlim ili osvijetliti. Ilustracije imaju povezanost sa crtežima koji sežu još iz doba paleolitika (najranija komunikacija kroz crteže u špiljama, *Lascaux*, Francuska, no stvarnim ilustracijama možemo smatrati one iz Europe iz šestog stoljeća gdje su se ilustrirala prva početna slova, a kasnije su minijature ispunjavale cijelu stranicu. Ilustracije su bile prisutne u kršćanstvu i ostalim religijama, a njena brojnost se povećala zahvaljujući tehnici drvoreza, a umnožavale su se još više razvojem tiska krajem 15. st. Razdoblje kada su časopisi i novine bili najpopularniji mediji zbog kojih je ilustracija saživjela nazivamo zlatnim dobom ilustracije, a odvijalo se u osamdesetim godinama 18. st. do svršetka prvog svjetskog rata. Dolazak fotografije je utjecao loše na ilustraciju, no iako fotografija nudi vjerni prikaz situacije ili mjesta, ilustracija ih može prikazati na nevjerojatno puno načina. [7]

Ilustracija može informirati promatračevim jednim pogledom, a raznim stilovima upotpunjuju monotonost čitanja. Često se smatraju da su namijenjene djeci, no one svima vizualno komuniciraju konkretnu poruku, često specifičnoj publici te iako mogu opisivati ili ukrašavati neki tekst, on ne mora biti temelj njenog kreiranja te ona može prenositi poruku i samostalno.

Iako se mogu interpretirati i samostalno, često su smještene pored teksta kako bi se čitatelju omogućilo lakše razumijevanje, a imaju svrhu i dočaravanja atmosfere ili predočavanja likova iz priča, svrhu dokumentiranja (događaja, predmeta...), pripovijedanja, uvjeravanja (uspostavljanje, diskreditiranje ideja) i dekoracije. [8]

3.1. Ilustracije na modernim grafičkim proizvodima

Ilustracije u grafičkom dizajnu imaju široku primjenu, a implementiraju se na modernim grafičkim proizvodima:

Ilustracije na reklamnim posterima: Reklamiranje se najviše oslanjalo na tiskane medije, a reklamiranje posterima je bilo jedan od najdominantnijih načina reklamiranja što se dolaskom videa/ televizije prorijedilo. Kod komercijalnih ilustracija je najvažnije da prenesu poruku ciljanoj grupi ljudi kako bi uslugu ili proizvod htjeli iskoristiti.

Ilustracije na kalendarima: U početku, na tržištu su se nudili vrlo jednostavni kalendari, no danas se dizajneri trude osmišljavati što inovativnije i originalnije kalendare.

Ilustracije u novinama: Novine su mediji koji su široko rašireni, dostupni i cirkuliraju posvuda, stoga ilustracije koje su u njima tiskane, prenose poruku velikom broju ljudi što pridonosi njihovoj popularnosti.

Ilustracije u časopisima i knjigama: Tu spadaju ilustracije naslovnice ili poleđine, ilustrirani tekst... Ilustracija na naslovnoj mora komunicirati o radnji u knjizi ili dječjoj slikovnici, ona mora biti dobro osmišljena i privlačna kako bi zaintrigirala kupca i čitatelja.

Ilustracije na ambalaži: Ilustriranje na ambalaži je u zadnje vrijeme vrlo popularno u industriji te nije rijetkost naići na ilustracije na pićima ili pakiranjima hrane. Dizajn takvih ambalaža uz ilustracije sadrži simbole i tekst, a njihova zajednička izvedba je važna za doživljaj kupca.

3D ilustracije: vrsta ilustracija koje su doživjele nevjerojatnu eksploziju u popularnosti u dizajnu, osim što igraju ogromnu ulogu u dizajnu, mogu se koristiti u edukativnu svrhu, primjerice u medicini kako bi se bolje prikazali i vizualizirali organi. [9]

2. KALENDAR KAO MODERNI GRAFIČKI PROIZVOD

4.1. Što je kalendar?

Kalendar je moćan alat koji nam stoljećima pomaže u identifikaciji trenutačnog vremena u kojem se nalazimo, te onih nadolazećih. Čovjek bez kalendara u današnjem ubrzanom svijetu, okružen sa svim obavezama ne bi funkcionirao, propuštali bi se rođendani, utakmice, susreti i ostali događaji. Važan je za budućnost, no bez njega ne bi mogli razumjeti prošlost niti povezati prošle događaje.

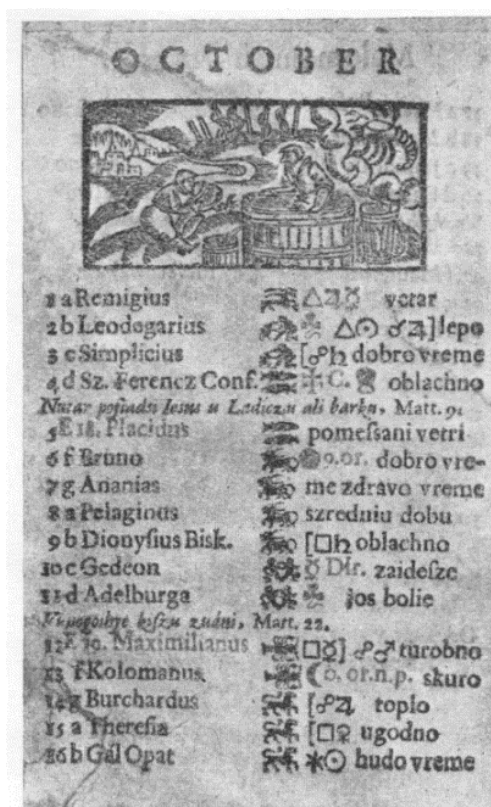
„Kalendar je strukturiran na način da prikazuje slijed dvanaest mjeseci u godini, a unutar svakog sadrži i izražava podjelu na tjedne i dane.” [10] Osnovni vremenski razmak kod svih naroda je dan tj. jedna promjena dana ili noći. Kalendar su uobičajeno strukturirani u tablicama na papirnatim listovima, a danas ih posjedujemo svi u digitalnim oblicima na našim računalima, mobitelima i ostalim uređajima.

4.2. Povijest hrvatskog kalendara

Kalendar dolazi od latinske riječi *calendae*, što znači prvi dan u mjesecu. Prvi kalendarom se smatra sumeranski kalendar koji je nastao 3100 godina prije Krista, no povijest hrvatskog kalendara počinje mnogo godina kasnije. Sve dok papa Grgur XIII nije napravio reformu u Hrvatskoj je bilo kalendara samo za crkvenu upotrebu. Prvim hrvatskim kalendarima smatramo one iz 1483. godine koji su se nalazili u bogoslužnim knjigama kada je glagoljska literature bila u svom jeku. Tim kalendarima su nedostajale neke astronomske bilješke te su bili tadašnjim takozvanima svećenicima glagoljašima teži za tumačenje. Rijetki ljudi su posjedovali kalendar, a oni školovaniji su ga imali samo ako su ga od nekuda prepisali, a kasnijim razvojem štamparija, nabavili iz druge države. Prvi štampani kalendar u Hrvatskoj su se pojavili godine 1582., a izdavali su se u molitvenicima i pobožnim knjigama, no ti kalendar i dalje nisu nalikovali na ove današnje koji su se u Hrvatskoj pojavili tek 1611. To je prvi štampani kalendar kojeg je u svojoj knjizi izdao bosanski franjevac Matija Divković. 1699. godine u kalendarima se pojavljuju i tekstovi sa svrhom informiranja i poučavanja naroda, a tada dok još nije bilo novina, to je bio jedini tiskani medij koji se izdavao godišnje.

Na taj način se godinama utjecalo na narod, obrazujući i opismenjajući ga. [11] „Kalendari su, kao i sve ostalo, zadugo bili proizvod usmene kulture, i jedan su od čestih materijalnih artefakata koji prikazuju najstarije kulture.”[12]

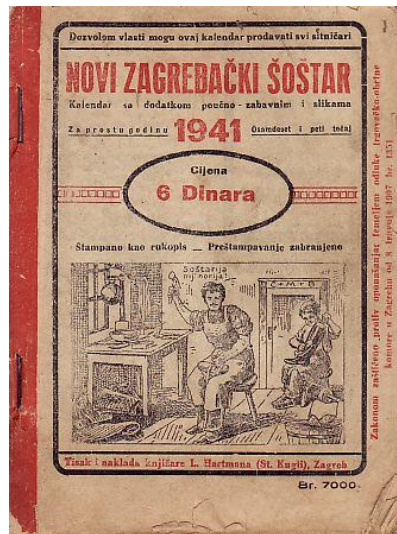
Po ugledu na njemačke kalendare, kalendari su sadržavali ilustracije koje su prikazivale ljudske poslove koje su obavljali u periodima određenog mjeseca. „ Za januar se, na pr., već odvajkada upotrebljavala slika čovjeka, koji sjedi u toploj sobi za stolom i diže pehar; za maj prizor ugodne zabave, a za decembar - klanje svinja.” [13]

Slika 1 Jedna strana mjesečnika kalendara

Izvor: <https://core.ac.uk/download/pdf/14438953.pdf>, strana 22.

Kajkavski pučki kalendar je izlazio u Zagrebu oko 1770-ih koji je sadržavao i dio za zabavu kao što su ilustracije i pjesmice. 1812. godine „Novi kalendar” dolaskom hrvatskog jezika u škole, kalendar mijenja ime u „Šoštar” a izdavan je 1950. godine.

Slika 2 Novi Zagrebački Šoštar, Kalendar sa dodatkom poučno-zabavnim i slikama

Izvor: <https://www.njuskalo.hr/antikvarne-knjige/zagrebacki-sostar-1941-kalendar-dodatkom-poucno-zabavnim-sli-oglas-19907897>

Iako je kalendar u Hrvatskoj imao spor razvitak, s vremenom, od minimalne dostupnosti je došao do toga da je postao jedan od glavnih izvora znanja, kulture, informacija zbog čega ga možemo smatrati jako značajnim povijesnim predmetom. Osim što su ti kalendari nudili znanje, pružali su i vizualne elemente kao što su ilustracije koje su zajedničke sa današnjim dizajnerskim kalendarima.

4.3. Dizajnerski kalendar i osmišljavanje koncepta

Kalendari su u dizajnerskom smislu napredovali od jednostavnih i vizualno neprimamljivih grafičkih proizvoda do inovativnih i estetski privlačnih. Danas se na tržištu nudi nevjerojatna raznolikost kalendara, različitih formata, netradicionalnih uveza, formata i oblika te se konstantno guraju granice kod izrade i funkcionalnosti kalendara. Dobar primjer napretka i drastične razlike između tradicionalnog papirnato kalendara i inovativnog je kalendar sa folijom od mjehurića gdje svaki mjehurić u kalendaru predstavlja dan u mjesecu, a završetak dana se obilježava pucketanjem mjehurića.

Slika 3 Kalendar sa folijom od mjehurića

Izvor: https://cdn.thisiswhyimbroke.com/thumb/bubble-wrap-calendar_400x333.jpg

Prije procesa dizajniranja kalendara, potrebno je osmisлити koncept. Izrada kalendara zahtijeva da se razmotre osnovne smjernice izrade i da se odluči koje će se iskoristiti. Za početak je važno odabrati temu kalendara. Tema može biti povezana s nekom pričom; trebati će koristi određeni stil dizajna, ilustracije i specifične boje. Tema može ovisiti i o želji klijenta, stoga će se ona odrediti na temelju njegove kompanije ili ideje. Nakon odabrane teme, potrebno je definirati broj stranica kalendara jer na stranici može biti više mjeseci, a varijante mogu biti različite, od jednog mjeseca na svakoj stranici, do svih dvanaest mjeseci na jednom listu. Također, potrebno je odrediti vrstu kalendara, stolni, zidni ili džepni. U slučaju odabira kalendara sa fotografijama, izuzetno je važno odabrati fotografije u visokoj rezoluciji te izbjeći one neprofesionalne.

Kod dizajniranja kalendara, neophodno je odrediti stil i tehniku izrade kao što je ilustriranje. Kalendari bi trebali biti interesantni i upadljivi publici, a može ju se dodatno zaintrigirati porukom ili izazovom na promišljanje ili maštu. Osim poruka, kalendari mogu biti zanimljivi na mnogo načina, tako što se dodaju zanimljivi elementi poput viceva, pjesmica, citata ili interaktivnih elemenata. Poželjno je promisliti i o promoviranju vlastite firme ili biznisa u svrhu reklame. Osmišljavanje koncepta je vrlo kompleksan dio procesa koji se može pojednostavniti dobrom organizacijom i razmatranjem svih opcija. [14]

4.4. Odabir vrste kalendara

Kalendar dijelimo po grafičkom proizvodu koji može biti stolni, džepni ili zidni kalendar. Klijenti često već imaju zamišljenu ideju koja vrsta kalendara će najbolje promovirati njihovu firmu ili proizvod. Kao dizajner potrebno je savjetovati klijenta za najbolji odabir s obzirom na dizajn i kome je kalendar namijenjen. Primjerice, ako je kalendar namijenjen za veliki ured, dobro je odabrati stolni kalendar kojeg bi svaki radnik mogao imati na svom stolu, a na taj način se proizvod ili firma široko promovira.

Stolni kalendari se često izrađuju u četiri standardne veličine: 21 x 10 cm, 24 x 16 cm, 19 x 15 cm i 16 x 16 cm. Kalendar može biti uvezan spiralno ili lijepljenjem. [15]

Zidni kalendar, osim što je pregledan, najpraktičniji je zbog vođenja bilješki ili križanja otkazanih događaja. Najčešće je uvezan spiralno i može služiti kao ukras na zidu koji je dio interijera.

Džepni kalendari su danas najrjeđi zbog dostupnosti kalendara na mobilnim uređajima. Kod njih je svih dvanaest mjeseci tiskano na jednoj strani ili šest mjeseci obostrano. Oni su malih dimenzija, točnije 9 x 6 cm. Pametno je iskoristiti džepni kalendar u obliku vizit karte.

4.5. Kalendari na tržištu

Na tržištu postoji veliki broj vrsta kalendara, a dizajneri konstantno osmišljavaju nove i zanimljive ideje kako bi ih učinili još originalnijima. Prije dizajniranja kalendara dobro je pregledati kakvi se kalendari nude i kome sve mogu biti namijenjeni. Kalendari mogu biti namijenjeni određenoj skupini ljudi, primjerice vjerskoj, umjetničkoj ili znanstvenoj zajednici. Mogu biti namijenjeni poslovnoj firmi, pa će to biti kalendar koji ima marketinšku svrhu promoviranja firme i onoga što tvrtka nudi. Postoje i oni namijenjeni zanimanjima, pa su to na primjer šumarski, mehaničarski itd. Također, imamo planerske ili organizacijske planere čija je svrha olakšavanje organiziranja obaveza i događaja na jednom mjestu. Planerski kalendari također mogu biti izrađeni i namijenjeni za posebnu skupinu ljudi, a mogu biti u obliku bilježnice, rokovnika itd. Nakon provedenog istraživanja o svim vrstama kalendara, važno je uočiti njihove razlike, primijetiti koje elemente sadržavaju i kakve poruke pojedini kalendari šalju publici.

Primjer kalendara firme Podravka, brand-a Lino:

Slika 3 Lino kalendar

Izvor: <https://i.ytimg.com/vi/u5Fpve6BTBI/maxresdefault.jpg>

Podravka je hrvatska prehrambena kompanija koja posjeduje brand *Lino* namijenjen djeci. *Podravka* je izradila kalendar koji zabavnim likovnim prikazima i ilustracijama privlači djecu. Na svakoj stranici kalendara nalazi se ilustracija, kalendar ali i dio sa uputama izrađivanja određenog kreativnog projekta za djecu. *Podravka* je pametno osmislila da je za izrađivanje svakog projekta potrebno iskoristiti neki dio ambalaže *Lino* proizvoda, kao što su čepovi ili kartoni kutije žitarica. Na svakoj stranici kalendara se također nalazi kutak za pjesmicu i sliku nekog *Lino* proizvoda kako bi ga promovirali. Putem ovog pametno osmišljenog i zabavnog kalendara, tvrtka *Podravka* promovira svoje proizvode i privlači kupce. Ovaj kalendar je dobar primjer kalendara koji prikazuje kako kalendar uz svoju glavnu svrhu informiranja, može pored toga imati još elemenata kao što su dijelovi za zabavu i promociju, a uz to i pružati vizualnu komponentu.

Primjer interaktivnog kalendara:

Slika 4 Interaktivni kalendar

Izvor: <https://image.adsoftheworld.com/urgo0g0vn3vd7mfua97x7jd3tcgk>

Ovaj kalendar napravljen je za „Diaskintest“, medicinski imunološki test za dijagnosticiranje tuberkuloze sa visokom razinom točnosti. Kalendar se temelji na konceptu dječje igre „Pronađi Wally-ja“. To je igra u kojoj se pokušava pronaći lik u pretrpanoj masi drugih ljudi i stvari, a lik u kalendaru simbolizira bacil tuberkuloze koji se pomoću 3-D naočala zakačenih na kalendaru, može uočiti istog trena jer postane trodimenzionalan. Na taj način dizajneri šalju poruku da se uz pomoć „Diaskintesta“, također ovako brzo i jednostavno može uočiti i tuberkuloza. Ovaj kalendar služi svojoj svrsi, a uz interaktivnu igru je zabavan i promotivan. [16]

Primjer neklasičnog kalendara:

Slika 5 Kalendar u obliku busa

Izvor: [file:///C:/Users/nikab/Downloads/Wheel%20of%20time--%20calendar%20design%20\(\)%20\(z-lib.org\).pdf](file:///C:/Users/nikab/Downloads/Wheel%20of%20time--%20calendar%20design%20()%20(z-lib.org).pdf)

Ovaj kalendar izradili su dizajneri agencije *Nepomuk*. Ideja je da je cijeli kalendar dio ilustracije busa. Autobus ima dvanaest prozora koliko ima i mjeseci u godini. Svakom prozoru dodijeljena je ilustracija lika te mjesec, a ispod prozora su smješteni svi dani u mjesecu. Osim što je ideja originalna i zabavna, simbolizira i putovanje kroz mjesece. Kalendar je zanimljiv jer nema tipičan oblik, kvadratni ili pravokutni kao većina kalendara.

Primjer kalendara sa ilustracijama:

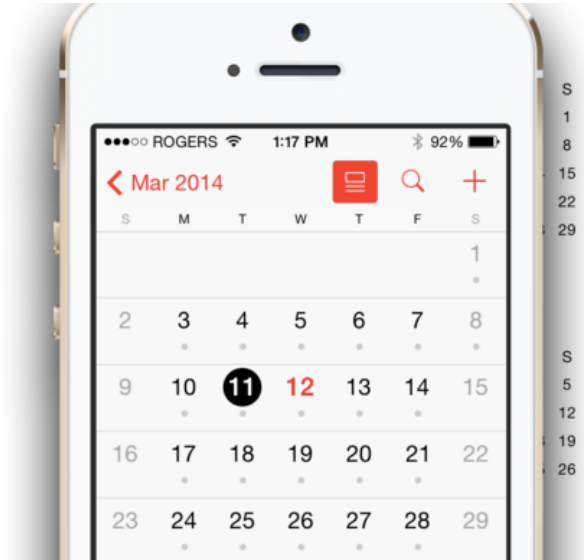
Slika 6 Ilustracije na kalendaru

Ovo je kalendar ilustratorice *Christine Jachow*. Kalendar je obogaćen bojama, a svaki mjesec ima svoju ilustraciju nacrtanu na temelju karakteristika tog mjeseca. Ilustracije su vrlo jednostavnog, popularnog plošnog stila, a na svakoj prevladava jedna odabrana boja u više nijansi. Ilustracije prikazuju svakodnevne momente žena i djevojaka, a time i sloganima ispod ilustracija umjetnica želi poručiti političku poruku tzv.,,female empowerment".

4.6. Razlika digitalnog i papirnato kalendara

Mobilni uređaji su nam u početku svoje pojave bili samo dodatak, no danas se taj odnos između ljudi i mobilnih uređaja produbio. Bez mobitela više ne idemo u trgovinu, na plažu ili na druženje. Oni su postali dodatak, a može se reći i da su dio nas. Vječno nam pružaju svaku moguću informaciju na dlanu, u bilo kojem dobu dana. Svaki mobilni uređaj ima kalendar i to ne samo za trenutnu godinu već za svaku. Digitalni kalendari nemaju nikakvu

estetsku funkciju, već im je jedina funkcija ona informativna. Sastoje se isključivo od popisa mjeseci i dana u godini. Za razliku od papirnatih kalendara, nemaju zanimljive koncepte i dodatke poput slika, ilustracija, fotografija, zabavnih dijelova ili prostora za vođenje bilješki. Digitalni kalendari se svode isključivo na osnove i na minimalizam.

Slika 7 Primjer mobilnog kalendara: Iphone kalendar

Izvor: <https://cdn.wccftech.com/wp-content/uploads/2017/04/Screen-Shot-2017-04-27-at-4.16.50-AM.png>

3. PRAKTIČNI DIO

Praktični dio opisati će izradu kalendara te njegovih dvanaest ilustracija za svaki mjesec u godini. Kalendari kojima je svrha isključivo pružanje informacija o vremenu ne igraju nikakvu pretjeranu estetsku ulogu te mogu biti u tom smislu nezadovoljavajući.

Cilj ovog kalendara i dizajniranja istog je da on može ispunjavati tu stavku. Važno je da pruža vizualno iskustvo i da zaintrigira promatrača dovoljno da ga poželi imati u vlastitom prostoru. Osim vizualnog dijela, bitno je da pruža i onu temeljnu informacijsku svrhu, ciljana skupina ljudi su svi, no posebice mladi ljudi kojima se dopada ovakav stil, ali i djeca.

5.1. Osmišljavanje koncepta kalendara

Za početak je bilo važno odrediti format kalendara prema njegovoj namjeni. Namjena ovog kalendara je da može igrati ulogu plakata, stoga je odmah bilo jasno da će kalendar biti zidni. Odabran je *SRA3* format koji je dimenzije 32 x 45 cm. Nakon odabira formata odlučeno je da će kalendar imati dvanaest listova papira i da će svaki mjesec biti smješten na jednom. Određeno je da će svaki mjesec biti ilustriran po svojim karakteristikama ili osobnim asocijacijama tog mjeseca. Odabrani stil je jednostavan, plošan (*flat art*), zaigran. „Flat art” je stil koji koristi jednostavne dvodimenzionalne elemente, minimalističan, a karakteristike su maksimalno pojednostavljen prikaz stvarnih predmeta, oštri rubovi i često jarke, zaigrane kombinacije boja, nesavršenosti. Također, svaka ilustracija će biti smještena u svom okviru.

5.2. Odabir programa i alata za izradu ilustracija

Napretkom digitalne tehnologije, proces izrade ilustracija se uveliko razlikuje od one prijašnje. Programi su omogućili bržu izradu i beskrajnu manipulaciju koja se prije mogla izvesti samo ručno, a danas je moguće izmijeniti format u roku sekunde pomoću vektorskog programa. Pojava programa je smanjila potrebu za ručnim izradom ilustracija, ali i vještinu ručnog crtanja bez koje ih je i dalje moguće izrađivati.

Iako je činjenica da je tradicionalna izrada ilustracija znatno rjeđa danas, tehnologija i programi su donijeli nove metode i mogućnosti koje su dovele ilustracije do neke nove razine. Najpoznatiji programi za izradu ilustracija su *Adobe Illustrator*, *Procreate* i *Photoshop*.

Za izradu ilustracija u ovom kalendaru koristio se program *Adobe Illustrator*. *Illustrator* je najpoznatiji program u industriji grafičkog dizajna. To je vektorski program koji se koristi u dizajniranju plakata, letaka, brošura i ostalih grafičkih proizvoda. On nudi ogroman izbor alata pomoću kojih je moguće izraditi gotovo sve, a ilustratori najčešće crtaju sa raznolikom ponudom kistova, često uz pomoć grafičkog tableta ili ploče uz koju dolazi njegova olovka. Rad u vektorima pruža velike prednosti jer je moguće povećavati i smanjivati rad bez gubitka kvalitete.

Glavni alat koji je korišten pri izradi ilustracija je grafička ploča pod nazivom *Wacom Intuos Pro S*, a imenovan je najboljim tabletom za početnike. Ova grafička ploča, kao i ostale, dolaze sa olovkom koja pruža prirodan osjećaj crtanja po papiru. Povezuje se sa računalom bežično, putem bluetooth-a, jednostavan je za instalaciju koja je moguća na *Windowsu i na macOS-u*. Grafičku ploču koriste mnogi dizajneri koji se profesionalno bave ilustracijom. Ilustracije za kalendar iz ovoga rada, izrađene su u potpunosti crtanjem rukom pomoću ovog alata.

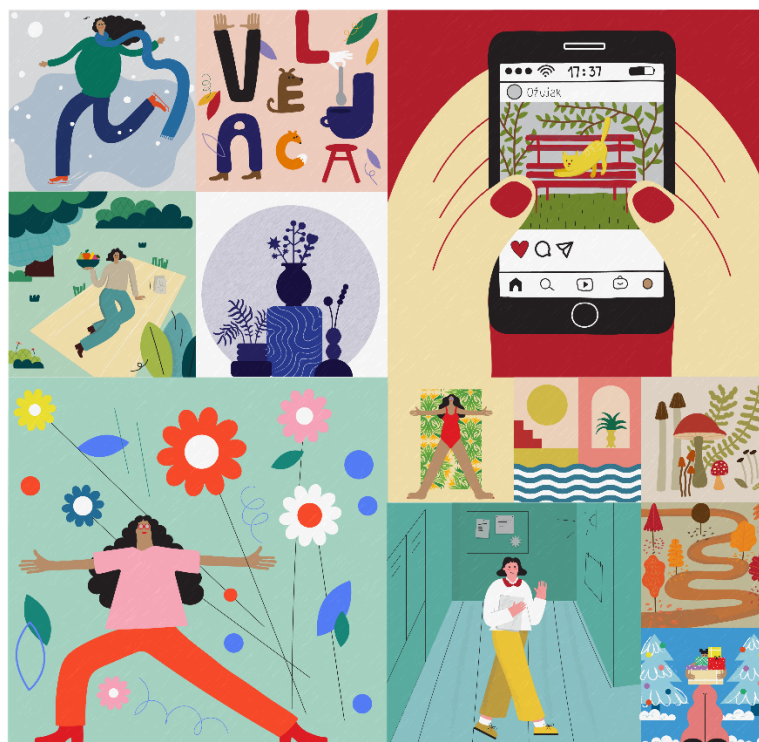
Slika 8 Wacom Intuos Pro S

Izvor: https://www.links.hr/content/images/thumbs/007/0070505_graficki-tablet-wacom-intuos-pro-s-2019-bluetooth-pt460k0b-102100109.jpg

5.3. Ilustriranje kalendara i odabrane boje

Tehnika koja je olakšala izradu ovih ilustracija funkcionira na način da se prikupe sve asocijacije vezane za jedan mjesec te se ispišu. Nije važno hoće li se sve iskoristiti, važno je da se pokrene razmišljanje o potencijalnim elementima koji će se moći iskoristiti. U ovom dijelu priložiti će se ilustracije svih mjeseci, te naslovna kalendara, a navesti će se asocijacije te će se opisati ideje i izvedba, te korištene boje.

Naslovnica kalendara je bitna kako bi privukla potrošača. Ona ostavlja prvi dojam o ostatku kalendara, njegovom stilu i kome je namijenjen. Za naslovnicu ovog kalendara, odlučeno je napraviti kompilaciju svih mjeseci kako bi promatraču odmah bio predstavljen vizualni sadržaj kalendara.

2023

KALENDAR

Slika 10 Naslovnica kalendara

Za mjesec siječanj raspisalo se šest asocijacija: skafander, snijeg, skijanje, klizanje, šal, džemper. Ovim asocijacijama potaknuto je vizualiziranje te nastanak ideje. Odabrana je asocijacija na klizanje kao početni motiv. Za prikaz te aktivnosti ilustrirana je djevojka koja kliže dok pada snijeg, a kako bi se prikazala kretnja, ilustriran je dugi šal koji vijori na vjetru.

Odabir boja i razumijevanje teorije boja je važno za svakog dizajnera. Boje imaju psihološki učinak te utječu na emocije promatrača, a njihov odabir važan je za prezentiranje proizvoda ili firme. U ovoj ilustraciji prevladavaju hladne boje koje dočaravaju hladnoću i zimu, a to su nijanse plave, siva boja i zelena. Za kontrast je dodana topla narančasta boja.

Slika 11 Ilustracija za siječanj

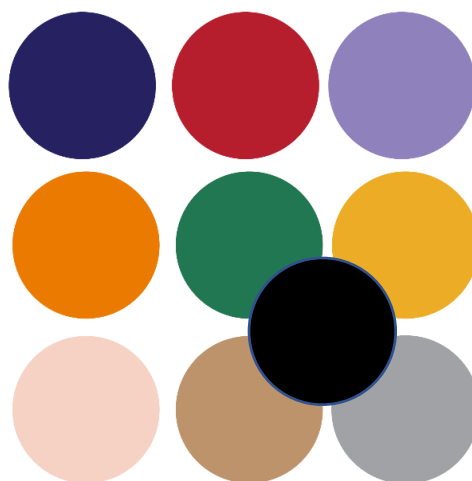
Slika 12 Korištena paleta boja

Za veljaču su raspisane asocijacije šalice čaja, čizme, dugi rukavi, zimske životinje. Nakon promišljanja kako izvesti ilustraciju, odlučeno je asocijacije preoblikovati u slova. Ilustrirala su se slova od riječi „veljača“. Svako slovo nije samo slovo, već predstavlja ilustraciju. Bilo je potrebno svako slovo smjestiti i rasporediti na način da se može pročitati, ali i osigurati da dobro izgledaju u cjelini.

Korištena je paleta od 10 boja, a kombinirale su se tople i hladne.

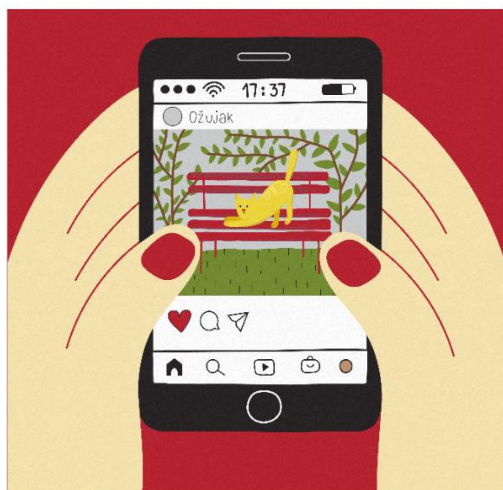
Slika 13 Ilustracija za veljaču

Slika 14 Korištena paleta boja

Mjesec ožujak asociirao je na sivo kišno nebo, mačku, klupica u parku, prvo lišće. Asocijacije su se u ilustraciji iskoristile i vektorizirale, no kako bi se načinila zanimljivijom došlo se do ideje da se nacрта mobitel. Na mobitelu, na ekranu se prikazuje prepoznatljiva aplikacija „Instagram“, a prvobitna ilustracija je smještena na mjesto objave tj. fotografije na toj aplikaciji. Također je ideja da je sliku objavio mjesec ožujak, a na to upućuje naziv profila iznad objave.

Koristilo se sedam boja, a u centru pažnje je crvena nijansa koja najviše prevladava u ilustraciji. Crvena boja daje osjećaj topline, a simbolizira fizičku aktivnost i kreativnost.

Slika 15 Ilustracija za ožujak

Slika 16 Korištena paleta boja

Travanj je četvrti mjesec u godini i mjesec u kojem proljeće napokon dopušta boravak u prirodi. Ljudi su sve aktivniji jer se ne moraju više štititi od hladnoće u svojim domovima. Ovaj mjesec je potaknuo asocijacije na ležanje na travi, piknik, miris trave, zelenilo, i prve krošnje, a sve zajedno daje dojam proljetne euforije, atmosfere prozračnosti, opuštenosti i smirenosti. Odlučeno je da će u ilustraciji biti važno prikazati prirodu i okoliš, a dodatno uživanje u prirodi će dočarati motiv ženskog lika koji leži na travi, na pikniku.

Korišteno je devet boja od kojih su njih šest nijanse zelene boje. Zelena boja je boja vegetacije, a poznata je po svom umirujućem utjecaju. Ona simbolizira vitalnost, odmor, svježinu i rođenje prirode.

Slika 17 Ilustracija za travanj

Slika 18 Korištena paleta boja

Asocijacije se često izvlače na temelju vlastitih iskustava, a glavna asocijacija mjeseca svibnja je cvijeće. U petom mjesecu priroda cvjeta i proljeće je u svom najvećem jeku. Najveći simbol proljeća je cvijet. Osobno iskustvo, iz kojega proizlazi ideja za ilustraciju koja prikazuje cvijeće u vazama, dolazi od bake. Cvijeće u vazi podsjeća na doba koje prethodi ljetu u vrijeme djetinjstva kada su vaze sa cvijećem uvijek bile izložene na prozoru. Ova ilustracija je monokromatska, što znači da ju sačinjavaju tri iste boje, ali različitih nijansi plave. Monokromatske boje kreiraju kohezivan izgled i harmoniju, a dizajneri ih često koriste u plošnom dizajnu. Plava boja simbolizira dubinu i stabilnost, a djeluje smirujuće na um. Plava boja u ovoj ilustraciji simbolizira more.

Slika 19 Ilustracija za svibanj

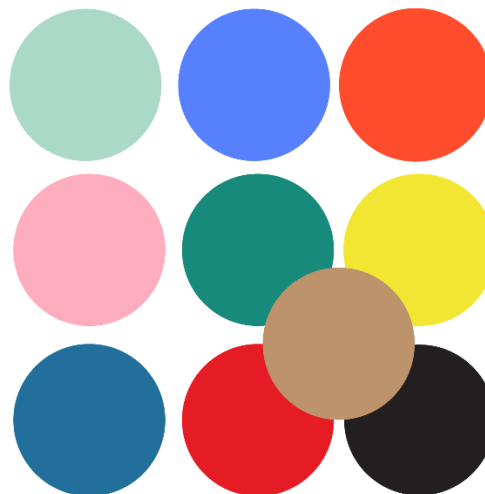
Slika 20 Korištena paleta boja

Lipanj je mjesec kada ljudi provode puno vremena na suncu i zraku, a početkom mjeseca su temperature i dalje optimalne i ugodne. Parkovi su puni, ljudi voze bicikle, idu u šetnje i bave se ostalim aktivnostima. Asocijacije za lipanj su vezane ponajviše uz aktivnosti, a to su vožnja biciklom, trčanje, ljudi u šetnji, tjelovježba, boravak u prirodi, zelenilo, svjež zrak. Ideja je ilustrirati lik djevojke koji stoji u pozi istezanja. Tjelovježba je simbol fizičkog zdravlja, ali i uma, a istraživanja su pokazala da vježbanjem na zraku i suncu, povećava razinu serotonina. Serotonin je prirodni mentalni stabilizator koji nam pomaže da se osjećamo dobro. [22] Cilj ove ilustracije je motivirati na fizičku aktivnost i provođenje vremena u prirodi koje je nužno za naše zdravlje.

Koristila se paleta od deset boja, toplih i hladnih. Podloga je svijetle zelene hladne boje, a topla narančasta naspram nje čini kontrast.

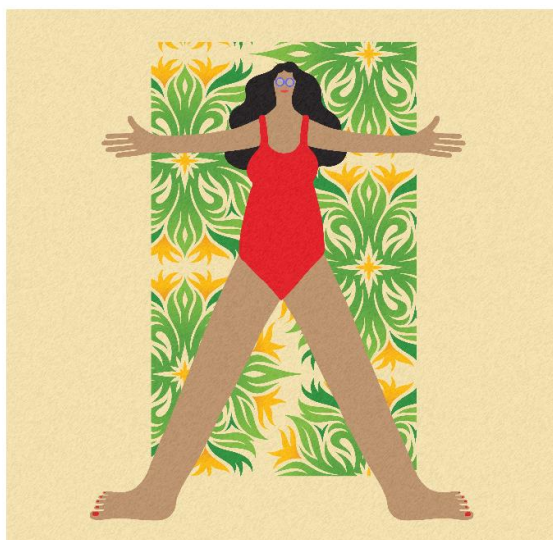
Slika 21 Ilustracija za lipanj

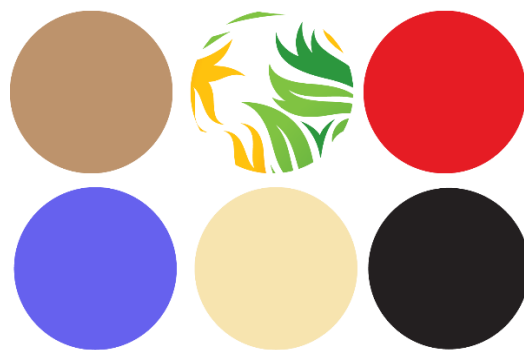
Slika 22 Korištena paleta boja za

Asocijacije za srpanj su ležanje na plaži, pijesak, plaža i odmor. Za srpanj je cilj dočarati relaksaciju prisutnu u tom razdoblju kod svih, ili prikazati ono o čemu svi razmišljaju tada, točnije o odmaranju i moru. Odlučeno je da će se ilustrirati ženski lik koji leži na plaži i sunča se, a način na koji će se ilustracija izvesti, uz odabir boja, mora dočarati odmor bez jedne brige. Ilustracija prikazuje ženski lik u ležećoj pozici, raširenih ruku i nogu što daje dojam potpune prepuštenosti plaži, suncu i odmoru.

U ovoj ilustraciji boja pozadine upućuje da se radi pješčanoj plaži. Iako je uzorak na ručniku vrlo primjetljiv, crveni kupaci kostim na zelenom uzorku prilično iskače i privlači pažnju.

Slika 23 Ilustracija za srpanj

Slika 24 Korištena paleta boja

Kolovoz je mjesec kojeg smatramo sredinom ljeta a također je prepun morskih i ljetnih motiva. Ima mnogo asocijacija koje se vežu za osmi mjesec, a samo neke od njih su more, sunce, zalazak, plaža... Ova ilustracija izrađena je od najjednostavnijih i osnovnih oblika u grafičkom dizajnu. Kompozicija je takva da su motivi podijeljeni na tri dijela: plažu i sunce, u daljini na jednoj polovici, a na drugoj na kuću sa prozorom i biljkom. Treći dio je more sačinjeno od četiri iste valovite linije.

Prevladavaju tople boje, koje sa plavom bojom mora čine kontrast, a crvena boja stepenica pojačava dinamiku.

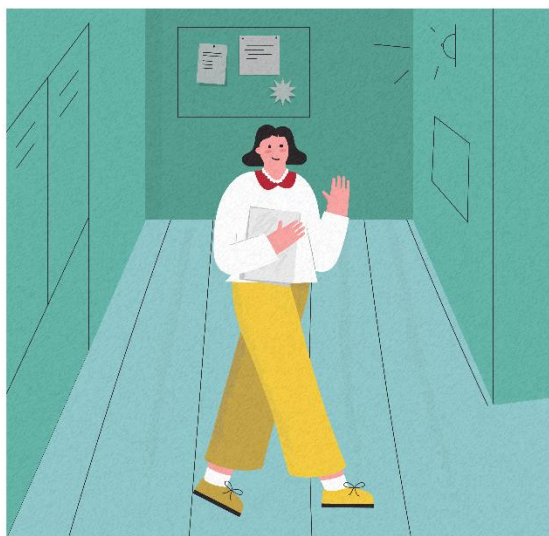
Slika 25 Ilustracija za kolovoz

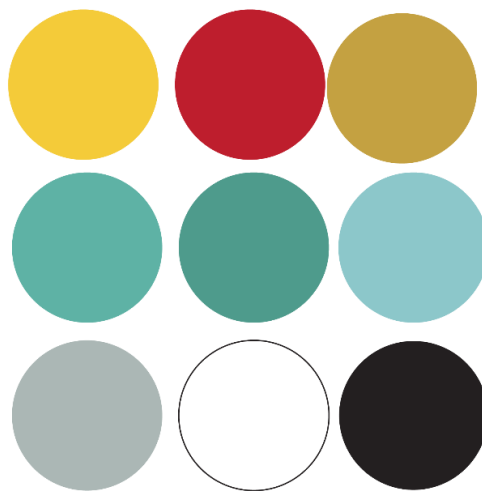
Slika 26 Korištena paleta boja

Rujan je mjesec jenjavanja vrućina i povratka s mora te vraćanja obaveza, stoga je asocijacija za ovaj mjesec povratak u školu. Rujan je također mjesec, kada su se svi vratili natrag u svoju rutinu, a označava ga vraćanje na radne obveze i početak novog razdoblja učenja. Za ovaj mjesec ilustrirana je učenica u školskom hodniku koja sramežljivo maše, a promatrač može maštom stvoriti svoju priču pošto pozdravljena osoba nije prikazana. Jednostavnim linijama prikazani su školski ormarići, pano sa obavijestima i zvono koje zvoniti.

Prevladava zelena boja koja je na zidovima, a tamnija nijansa iskorištena je na zidu u centru kako bi se dočarala dubina hodnika. Topla žuta na hlačama djevojke razbija hladnoću zelenih zidova.

Slika 27 Ilustracija za mjesec rujun

Slika 28 Korištena paleta boja

Riječ listopad asocira na padanje lišća što upućuje na jesensko vrijeme. Jesen asocira na vlagu, kišu, žuto lišće, mahovinu, gljive i sivilo. Ilustrirane su gljive kojima se često pridodaju mnoga simbolična značenja kao što su zdravlje, pozitivna promjena, dobre prilike i odnosi.

Izabrana je karakteristična jesenska paleta boja, nijanse sivih, smeđih, žutih i crveno-smeđih boja. Prevladava bež nijansa koja je vrlo prirodna i nježna te odašilje osjećaj ugodnosti i smirenja. Cijela ilustracija svojim prirodnim tonovima boje pridonosi udobnoj i opuštajućoj atmosferi.

Slika 29 Ilustracija za mjesec listopad

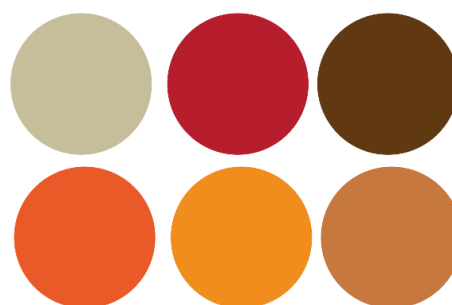
Slika 30 Korištena paleta boja

Studeni je također mjesec jeseni koji asocira na kišno vrijeme, opadanje lišća, mokre parkove te sve one karakteristične žuto, smeđe, crvenkaste tonove. Ova ilustracija prikazuje park sa krošnjama kojima otpada lišće. Svako stablo je različito, a puteljak se sužava prema gore što daje dojam udaljavanja.

Upotrijebljena je klasična jesenska paleta od šest toplih boja koje svojom prirodnosti u ilustraciji odišu ugodajem topline i ugodnosti.

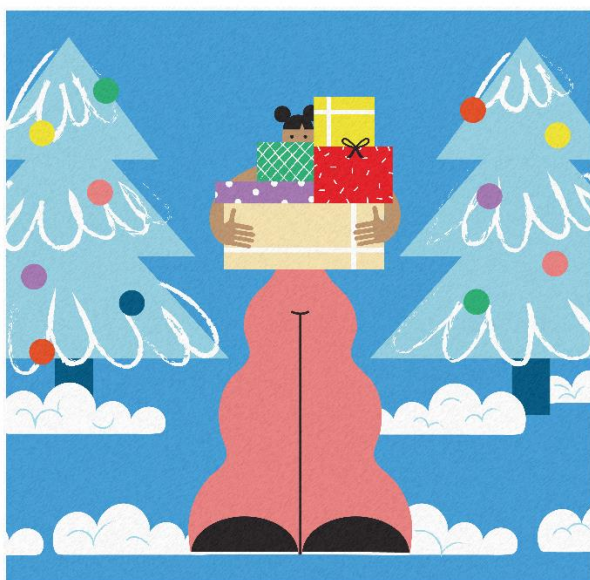
Slika 31 Ilustracija za studeni

Slika 32 Korištena paleta boja

Prosinac je poznat kao najraskošniji mjesec stoga nudi veliki broj asocijacija, no najistaknutija asocijacija vezana za ovaj mjesec je blagdan Božić. Uz božić vežemo asocijacije kao što su pokloni, okićeni bornjaci, mašne, snijeg i ostalo. Ovdje je ideja ilustrirati djevojku koja drži naslagane poklone koji joj prekrivaju pola lica iznad kojih izviruje samo očima. U pozadini su dvije jelke koje zajedno svojim rubovima čine još jednu jelku u negativnom prostoru, ali naopako.

Božić ima svoju karakterističnu paletu boja (crvenu, zelenu...), no ideja je bila korištenje netradicionalnih boja. U centru pažnje su boje različitih značenja, plava simbolizira čvrstoću, a roza kontrira sa svojom mekoćom i nježnošću.

Slika 33 Ilustracija za prosinac

Slika 34 Korištena paleta boja

5.4. Dodavanje kalendara ilustracijama i odabrana tipografija

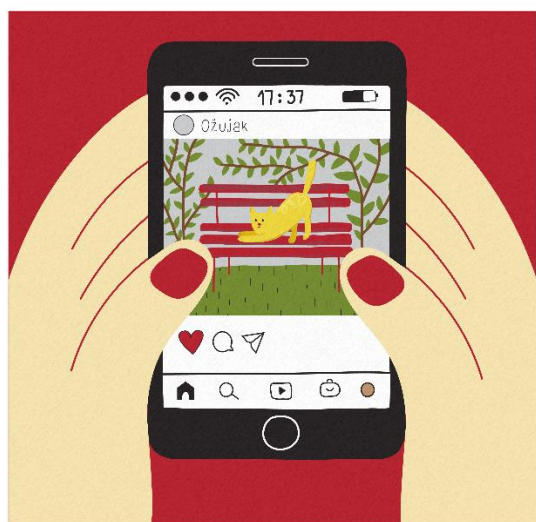
SIJEČANJ

N	P	U	S	Č	P	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

VELJAČA

N	P	U	S	Č	P	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

OŽUJAK

N	P	U	S	Č	P	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

TRAVANJ

N	P	U	S	Č	P	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

SVIBANJ

N	P	U	S	Č	P	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

LIPANJ

N	P	U	S	Č	P	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

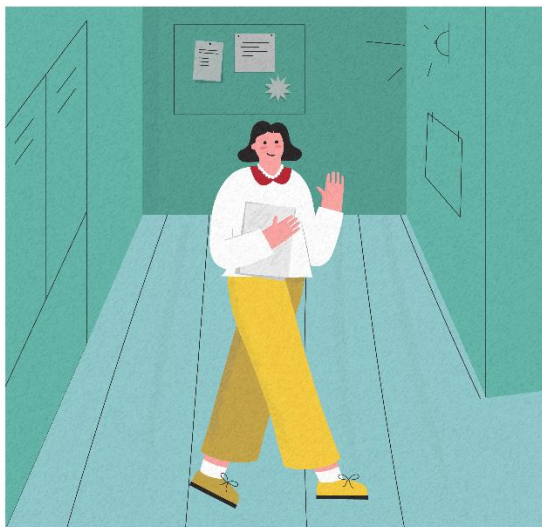
SRPANJ

N	P	U	S	Č	P	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

KOLOVOZ

N	P	U	S	Č	P	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

RUJAN

N	P	U	S	Č	P	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

LISTOPAD

N	P	U	S	Č	P	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

STUDENI

N	P	U	S	Č	P	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

PROSINAC

N	P	U	S	Č	P	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

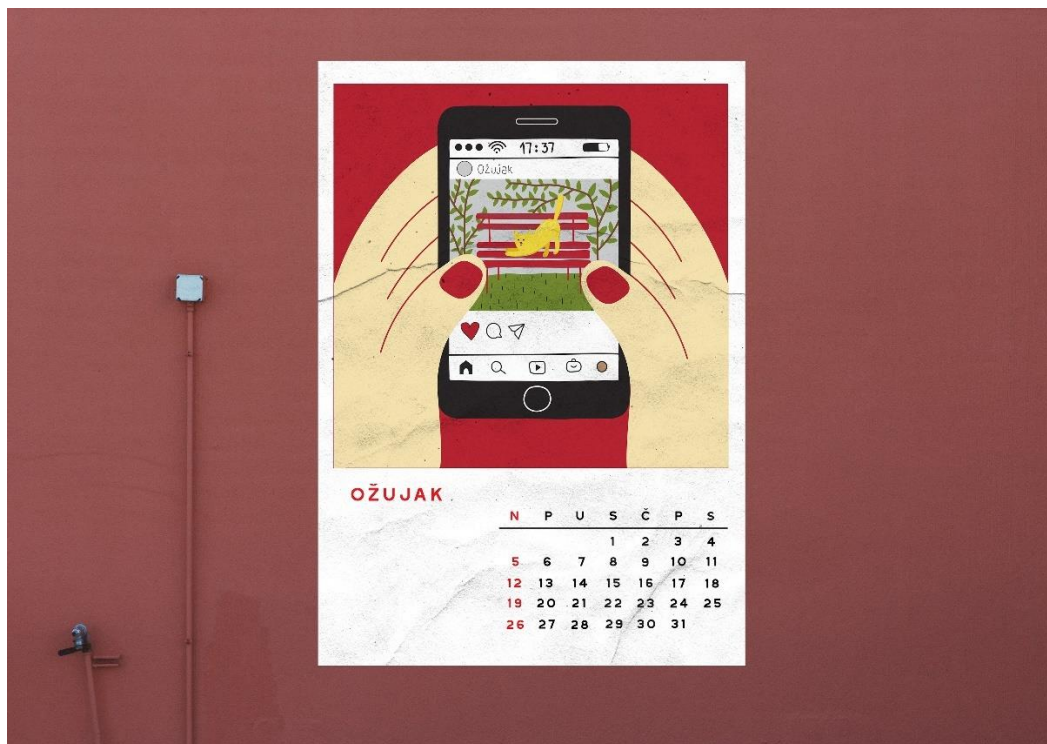
Odabrana tipografija:

AA BB CC
1234567
WESTMOUNT
REGULAR

Slika 46 Font: Westmount Regular

Izvor preuzimanja fonta: <https://ifonts.xyz/westmount-font.html>

5.5. Prikaz kalendara kao zidnog postera

4. ANALIZA PRIJE ZAKLJUČKA

Razvojem tehnologije ručna izrada ilustracija je postala rijetka pojava, a njihova izrada u digitalnom obliku je nikada jednostavnija posebice onima koji se bave dvodimenzionalnim ilustracijama. Plošne ilustracije nije teško digitalno nacrtati, no to nije dovoljno. Kako bi ilustracija bila uspješna potrebno je razumijevanje i korištenje načela dizajna, kreativno osmišljavanje i izvođenje ideja, originalnost i samopouzdanje.

Zaključeno je kako nabranje asocijacija igra ogromnu ulogu u procesu osmišljavanja ideja jer one potiču razmišljanje i vizualiziranje te olakšavaju osmišljavanje ideja

Ilustracije na kalendaru stoje samostalno, bez da opisuju ikakav tekst ili priču, stoga je bilo važno da prenose atmosferu i opisuju mjeseci kojima su dodijeljene. Također, pokazalo se kako je određivanje boja vrlo težak i izazovan zadatak u procesu dizajniranja. Važne su kako bi utjecale na promatrača i igraju veliku ulogu u prenošenju atmosfere.

ZAKLJUČAK

Završni rad daje uvid u povijest kalendara i nastanak dizajniranog zidnog kalendara sa klasičnom ulogom određivanja vremena. Dan je uvid u godišnja doba i mjesece kroz ilustracije s asocijacijama za svako pojedino razdoblje. Korišten je *brainstorming*, crtež rukom te je crtež prenesen u digitalni oblik i doraden.

Cilj je bio dati inventivna likovna rješenja grafičkog proizvoda i u tom smislu vjerujemo da je rad uspješno prikazao originalni rad autorice.

5. LITERATURA

- [1] G. Ambrose, P. Harri. (2009). The Fundamentals of Graphic Design, AVA Publishing SA
- [3] D. Millman. (2008). The essential principles of graphic design, HOW Books
- [4] <https://blog.shillingtoneducation.com/graphic-design-styles/> , 28.8.2022.
- [5] <https://creativemarket.com/blog/design-trends-should-you-lead-or-follow>, 28.8.2022.
- [6] <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27123>,29.8.2022.
- [7] <https://hr.wikipedia.org/wiki/Ilustracija> ,29.8.2022.
- [8] S. Doyle, J. Grove, W. Sherman, (2018). History of illustration, Bloomsbury Publishing Inc
- [9] Y. Chu, (2018). Analysis of the Application of Illustration Art in Graphic Design
- [10] Art magazin Kontura, (1994). str. 24
- [11] <https://core.ac.uk/download/pdf/14438953.pdf> ,30.8.2022.
- [12] <https://hrcak.srce.hr/file/366605>,30.8.2022, 30.8.2022.
- [13] <https://core.ac.uk/download/pdf/14438953.pdf>, str. 22.
- [14] <https://www.designyourway.net/blog/design/calendar-design/> ,1.9.2022.
- [15] <https://www.grafis.hr/proizvodi/kalendari-stolni/>, 30.8.2022.
- [16] Graphics Design Editing Group, (2011). Wheel of Time: Calendar Design, LSG Publishing House
- [17] <https://fitness-nation.net/2020/07/07/the-benefits-of-exercising-outdoors/> , 2.9.2022.